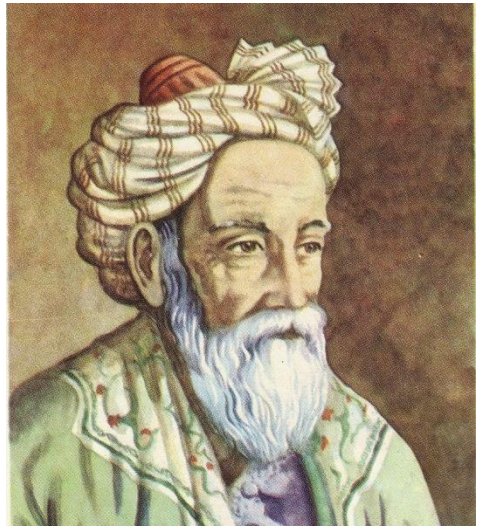

Omar Khayyam, astrònom i poeta persa (1048-1131, Pèrsia)

Omar Khayyam va ser un poeta, matemàtic, filòsof i astrònom persa a cavall dels segles XI i XII, que va reformar el calendari cinc cents anys abans de la reforma gregoriana.

Va néixer el 1048 a Nishapur, Pèrsia. Va rebre una sòlida educació en ciències i filosofia. El 1070 es va traslladar a Samarcanda on va continuar estudiant. Ben aviat, la seva obra matemàtica *Tesis sobre demostracions d'Àlgebra i Comparació* li va otorgar un gran reconeixement i prestigi, fins al punt que va ser cridat pel sultà Malik Shah I, que li encarregà la construcció d'un observatori a Mary (actual Turkmenistan), juntament amb altres set matemàtics i astrònoms.

Omar va fer importants investigacions en astronomia, principalment la correcció de l'antic calendari zoroàstric. Des d'aleshores es va adoptar una nova era, coneguda per valalí o el Seliuk. Aquest calendari és molt més precís que el nostre calendari gregorià.

El 1092 va realitzar una peregrinació a la Meca, i en tornar va treballar com historiador i mestre de matemàtiques, astronomia, medicina i filosofia, entre d'altres disciplines.

El 1094, després de la mort del seu pare, va escriure un treball literari en persa.

Com a filòsof, Omar era materialista, pessimista i escèptic. Els seus poemes destaquen per la delicadesa i sutilesa del seu llenguatge. La seva obra poètica més destacada van ser els Rubaiat, una recopilació de fins a mil quartets que parlen de la naturalesa i del ser humà.

Les seves contribucions matemàtiques inclouen el *Tractat sobre la demostració de problemes d'àlgebra (1070)* en el què proporcionà un mètode geomètric per resoldre equacions cúbiques intersecant una hipèrbola amb un cercle.

Va morir el 1131 segurament al seu poble natal.